

Energiatehokkuustarkastelu vahvasti esillä Kerrostalon korjauksen ideakilpailussa
Arkkitehtipiskelijät ideoivat 80-luvun lähiötalolle uuden ilmeen

Tampereen teknillisen yliopiston arkkitehtipiskelijoilla oli vahva ote tämänkertaisessa Kerrostalon korjauksen ideakilpailussa, sillä kaikki palkinnot kilpailussa menivät heille. Ehdotuksia kilpailuun saatiin kaikkiaan 20. Kilpailussa olivat mukana myös Aalto yliopiston ja Oulun yliopiston arkkitehtikoulut. Ehdotus "VARVU" ja ehdotus "DOWN+SHIFT" jakavat toisen sijan tämänkertaisessa ideakilpailussa. Kolmas palkinto menee ehdotukselle "SALMIAKKI".

Palkinnot julkistettiin 3.2.2015 Korjausrakentaminen 2015 –tapahtumassa Wanhassa Satamassa Helsingissä.

Energiatehokkuus, kierrätys ja lisärakentaminen

Ehdotus "Varvu"

VARVU on palkintolautakunnan mukaan mm. energiatehokkuutta monipuolisesti kartoittava ehdotus, jossa on useita mielenkiintoisia yksityiskohtia, kuten esivalmisteiset konttiparvekkeet ja

energiaa tuottavat lämpökatot. Rakennuksen yleisilme on arkkitehtonisesti ”ekologinen” viherkattoineen ja materiaalivalikoimineen.

Jaetun 2. palkinnon saavan ehdotuksen takaa löytyvät Lotta Aulamo, Miina Kanko ja Niina Rinkinen Tampereen teknillisestä yliopistosta (TTY).

Ehdotus ”DOWN+SHIFT”

DOWN+SHIFT on palkintolautakunnan mielestä rakennuksen hahmoa voimakkaasti muuttava ehdotus, joka on tulkittavissa enemmänkin teoreettiseksi puheenvuoroksi kuin realistiseksi korjaussuunnitelmaksi. Ehdotuksessa on analyttisesti tutkittu kierrätyksen ja sitä kautta materiaalitehokkuuden mahdollisuuksia korjausrakentamisessa sekä kokonaan uuden tuoteperehen, lisärakennusmoduulien käyttöä lähiöitä uudistettaessa. Esimerkiksi teknisenä ratkaisuna purettavien betonirakenteiden uusiokäyttö murskeena julkisivuissa on tutkimisen arvoinen idea sen mahdollisten lämmönvaraus- ja viilennysominaisuuksien ansiosta. Jaetun 2. palkinnon saavan ehdotuksen takaa löytyvät Johanna Anttila ja Lassi Mustonen TTY:sta.

SALMIAKKIa palkintolautakunta pitää erittäin huolellisesti laadittuna ehdotuksena, jonka huoneistomuutokset ja lisäkerros ovat hyvin tutkittuja sekä myös taloudellisia toteuttaa. Julkisivujen tiililaatta kuviovaihtoehtoineen on lautakunnan mielestä kiinnostava ja persoonallinen. Hissi- ja porrashuonemuutokset sekä esteetön yhteys pihamaalle on myös hyvin ratkaistu.

Kolmannen palkinnon saavan ehdotuksen takaa löytyvät Tuija Aaltonen, Ville Lahtinen ja Hanna Ojutkangas TTY:sta.

Kaksi lunastuspalkintoa

Lisäksi kilpailussa jaetaan kaksi lunastuspalkintoa, jotka menevät ehdotuksille ”KOTILO” ja ”PUZZLE”.

KOTILOssa palkintolautakunnan mielestä esivalmistettujen moduulien käyttöön perustuva ehdotus sisältää realistisen ja mielenkiintoisen tavan ”päivittää” vanhempaa rakennuskantaa. Ehdotuksen takaa löytyvät Iida Venäläinen, Mirja Salmijärvi ja Hanna Jaakonmäki TTY:sta. PUZZLE on palkintolautakunnan mielestä Arkkitehtonisesti kilpailun ehdotonta kärkeä. Sen takaa löytyvät Jouko Loikkanen, Teemu Paasiaho, ja Samuli Saarinen TTY:sta.

Lähiötalojen korjaaminen lisääntyy

Opiskelijoiden tehtävänä oli ideoida 1980-luvun elementtikerrostalon julkisivujen ilmeen kohentaminen, rakennuksen energiatehokkuuden ja toiminnallisuuden parantaminen sekä mahdollinen lisärakentaminen.

Suomessa on runsaasti 1970-luvulla ja sen jälkeen rakennettuja ns. elementtiaikakauden asuinkerrostaloja, joista merkittävä osa on tullut tai on tulossa lähiaikoina ensimmäistä kertaa korjattavaksi.

Kilpailukohteena oleva rakennus sijaitsee tyypillisellä harvaan ja kohtuullisen matalasti rakennetulla asuinalueella Tampereen Härmälässä osoitteessa Perkiönkatu 73. Tontilla sijaitsee kolme rakennusta. Suunnittelukohteena oli TALO 1.

Rakennukset omistaa ja niitä hallinnoi Tampereen Vuokratalosäätö / VTS-kodit.

Kerrostalokorjauksen ideakilpailu kahdeksannen kerran

Palkintolautakunta piti kilpailun yleistaso korkeana. Ehdotuksissa oli perehdytty hyvin kilpailun tavoitteisiin ja mukana oli useita ennakkoluulottomia ehdotuksia sekä energiatehokkuuden, materiaalinkäytön että teknisten ratkaisujen suhteen. Elinkaariasumisen vaatimukset oli nostettu useassa ehdotuksessa ansiokkaasti esille.

Kilpailu järjestettiin kahdeksannen kerran. Sen järjesti Julkisivuyhdistys r.y. yhdessä Aalto-yliopiston, Oulun yliopiston ja Tampereen teknillisen yliopiston arkkitehtikoulujen kanssa.

Palkintolautakuntaan kuuluivat Julkisivuyhdistys r.y.:n nimeäminä Mikko Tarri, DI, Julkisivuyhdistyksen puheenjohtaja ja Maritta Koivisto, arkkitehti SAFA, Rakennustuoteteollisuus RTT ry; Tampereen Vuokratalosäätöön VTS nimeämänä Ahto Aunela, toimitusjohtaja; Arkkitehtikoulujen nimeäminä Eero Lahti, arkkitehti SAFA ja Juha Luoma, arkkitehti SAFA. Palkintolautakunnan puheenjohtajana toimi Mikko Tarri Julkisivuyhdistyksestä.

Ensimmäisen kerran kilpailu järjestettiin vuonna 2002.

Lisätietoja kilpailusta:

Julkisivuyhdistys r.y.

Mikko Tarri, puh. 0400 57 66 33 , email: mikko.tarri@ains.fi

Maritta Koivisto, puh. 040 - 900 35 77, email: maritta.koivisto@betoni.com

Julkisivuyhdistys r.y. on vuonna 1995 perustettu aatteellinen yhdistys, jonka tavoitteena on edistää hyvää julkisivurakentamista. Yhdistykseen kuuluu noin sata jäsentä, jotka edustavat kattavasti julkisivualan tuoteteollisuutta, urakoitsijoita, arkkitehtejä ja suunnittelijoita sekä tutkimus- ja oppilaitoksia.

Ehdotuskohtaiset perustelut 2014

**Jaettu 2. palkinto, 2500 euroa, nimimerkille VARVU
Lotta Aulamo, Miina Kanko, Niina Rinkinen (TTY)**

Rakennuksen energiatehokkuutta monipuolisesti kartoittava ehdotus, jossa on useita mielenkiintoisia yksityiskohtia, kuten esivalmisteiset konttiparvekkeet ja energiaa tuottavat lämpökatot. Rakennuksen yleisilme on arkkitehtonisesti ”ekologinen” viherkattoineen ja materiaalivalikoimineen. Eteläpuoleinen julkisivu on lasimaisen kevyt, aurinkoenergiaa vastaanottava ja pohjoissivu taas suojaavan umpinainen.

Havainnekuva ja materiaalivalinnat julkisivuissa kertovat hienosti ehdotuksen tavoitteista. Hissi- ja porrashuonejärjestely on periaatteessa mahdollinen, mutta sisältää myös ongelmia. Portaiden siirto on kallis toimenpide ja hissien sijoittaminen makuuhuoneen kylkeen edellyttää raskasta akustoisaa seinärakennetta.

Huoneistomuutokset ovat kerroksissa maltillisia lukuun ottamatta kolmannen kerroksen turhia purkutöitä. Tämän teknisesti ongelmallisen toimenpiteen tuloksena on vain alimitoitettu olohuone ja parvekkeiden alla olevien asuntojen kattopintojen alaslaskut veden- ja lämmöneristysvaatimusten takia. Jos tätä massan loveamista ei huomioida, korjaussuunnitelma on taloudellisesti arvioiden toteuttamiskelpoinen. Pohjakerroksen esteetön kulkuväylä pihalle olisi voinut olla valoisampi eikä pelkkä kulku pesulan läpi päivänvalottomaan keskikäytävään.

**Jaettu 2. palkinto, 2500 euroa, nimimerkille DOWN+SHIFT
Johanna Anttila, Lassi Mustonen (TTY)**

Rakennuksen hahmoa voimakkaasti muuttava ehdotus, joka on tulkittavissa enemmänkin teoreettiseksi puheenvuoroksi kuin realistiseksi korjaussuunnitelmaksi.

Ehdotuksessa on analyttisesti tutkittu kierrätyksen ja sitä kautta materiaalitehokkuuden mahdollisuuksia korjausrakentamisessa sekä kokonaan uuden tuoteperheen, lisärakennusmoduulien käyttöä lähiöitä uudistettaessa.

Ennakkoluuloton lähestymistapa on johtanut rakentamistalouden kannalta lähes mahdottomaan yhtälöön, joka ei voi toteutua kuin poikkeuksellisissa olosuhteissa. Tämä mahdollisuuksien pohdinta on kuitenkin ehdotuksen parasta antia ja tuottaa uutta estetiikkaa esivalmisteisten rakennusosien ansiosta.

Huoneistomuutoksissa on myös hyviä ajatuksia, kuten joidenkin huoneistojen läpitalon tilat ja loft-tyyppiset asunnot. Joukossa on myös runsaasti kyseenalaisia ratkaisuja, kuten alimitoitettuja makuutiloja ja parvekkeiden avautumisia sekundäärisiin tiloihin.

Teknisenä ratkaisuna purettavien betonirakenteiden uusiokäyttö murskeena julkisivuissa on tutkimisen arvoinen idea sen mahdollisten lämmönvaraus- ja viilennysominaisuuksien ansiosta.

3. palkinto, 1000 euroa, nimimerkille SALMIAKKI
Tuija Aaltonen, Ville Lahtinen, Hanna Ojutkangas (TTY)

Erittäin huolellisesti laadittu ehdotus, jonka huoneistomuutokset ja lisäkerros ovat hyvin tutkittuja sekä myös taloudellisia toteuttaa.

Hissi- ja porrashuonemuutokset sekä esteetön yhteys pihamaalle on myös hyvin ratkaistu. Hissin sijoitus on akustisesti onnistunut.

Huoneistomuutoksista ensimmäisen kerroksen kaksioissa on esitetty ehkä turha kylpytilojen siirto. Toimenpide on johtanut oleskelutilojen sijoittamiseen pohjoissivustolle ja makuutilojen vastaavasti lämpimälle, parvekkeelliselle sivustalle. Muutoin kaikki asunnot ovat kyllä erittäin hyvin kalustettuja.

Huoneistojakauma on asuntomarkkinoiden suhteen oikein mitoitettu. Julkisivujen tiililaatta kuviovaihtoehtoineen on kiinnostava ja persoonallinen. Rakennuksen massa on säilytetty kompaktina ja selkeänä. Julkisivujen ornamenttiikka ei tässä valinnassa vaikuta rauhattomalta.

Tekniset ratkaisut ovat tutkittuja ja ne on esitetty esimerkillisesti. Lisäkerroksen välipohjaratkaisu on myös hyvä. Se vapauttaa kerrosplaatin kylpytilojen sijoittelun ja mahdollistaa mm. parvekkeille menon esteettömyyden.

Lunastus, 500 euroa, nimimerkille KOTILO
Iida Venäläinen, Mirja Salmijärvi, Hanna Jaakonmäki (TTY)

Esivalmistettujen moduulien käyttöön perustuva ehdotus, joka sisältää realistisen ja mielenkiintoisen tavan "päivittää" vanhempaa rakennuskantaa. Suunnitelma on taloudellisesti ajatellen toteuttamiskelpoinen, koska huoneistoissa on tehty varsin vähän muutoksia ja jätetty kylpytilat pääosin paikoilleen. Kattoterassin luonne on odotuksia herättävä. Alakerran asuntoihin liitetyt kattoterassin moduulit (parasiitit) vaikuttavat turhan vaatimattomilta ja niitä olisi helposti voinut lisätä vaikka kaikkiin yläkerran asuntoihin. Terrassille jäisi kyllä vielä tilaa yhteiseen oleskeluun ja kaupunkiviljelyyn. Huoneistomuutoksissa on useita hyviä parannusehdotuksia. Maantasokerroksen osittainen käyttöönotto yläkerran asuntojen olohuoneina on persoonallinen ratkaisu ja muuttaa huoneistojen luonnetta huomattavasti tilallisempaan ja valoisampaan suuntaan.

Kärsivänä osapuolena on luonnollisesti esteettömyys. Esimerkiksi liikuntarajoitteisen pääsy omalle pihalle on vaikeaa. Hissi- ja porrashuoneratkaisu on mahdollinen, vaikka se vaikuttaa plaanitasolla konstikkaalta. Hissiyhteys kellariin on esittämättä.

Julkisivujen verhouslevyjen kiiltoastevaihtelut saattavat tuottaa hienon lopputuloksen, jota on piirustuksissa vaikea havainnoida.

Lunastus, 500 euroa, nimimerkille PUZZLE
Jouko Loikkanen, Teemu Paasiaho, Samuli Saarinen (TTY)

Erittäin monipuolisesti tutkittu, kypsä ja eheä ehdotus. Presentaatio on kaunis ja vakuuttava. Ehdotuksen arvioinnissa kyseenalaistettiin suunnitelman mittakaava, jossa nykyisen nelikerroksisen rakennuksen katolle oli esitetty lähes yhtä korkea lisäosa. Havainnekuva osoittaa toimenpiteen varsin radikaalin ympäristövaikutuksen.

Teknisesti se on kyllä mahdollista toteuttaa perustuksia vahvistamalla, mutta voi olla rakennuskustannusten suhteen ongelmallista. Näin ”raskas” lisärakentaminen voi joissain yksityiskohteissa olla toki perusteltua, mutta ei ole yleispätevä ratkaisutapa. Kilpailuehdotuksena se puoltaa paikkaansa ennakkoluulottomia ideoita haettaessa.

Ilman lisärakentamista esitetty eteläjulkisivun piirros osoittaa kuitenkin ehdotuksen mahdollisuudet myös realistisemmän lähiökorjaamisen suhteen.

Huoneistomuutokset ovat pääosin onnistuneita, mutta sielläkin esiintyy enemmän mahdollisuuksien ja vaihtoehtojen tarjontaa rakentamistalouden arkirealismiin sijasta. Arkkitehtonisesti ehdotus on kilpailun ehdotonta kärkeä. Lisäkerrosten puusäleikköjulkisivu ja nykyisen rakennuksen julkisivujen vähäeleinen ”raikastaminen” toimivat kauniisti yhdessä ja ovat ammattitaitoisesti esitettyjä.

Lähtötilanne Perkkiönkatu

